

Handling 2025 nr 243

Yttrande över motion av Emma Altenhammar (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Agneta Kjaerbeck (SD) om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Emma Altenhammar, Jörgen Fogelklou och Agneta Kjaerbeck väckta motionen avslås.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att motionen skulle tillstyrkas.

Viktoria Tryggvadottir Rolka (S) och Axel Josefson (M) yrkade att motionen skulle avstyrkas.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att avstyrka motionen.

Representanterna från L, M och KD antecknade som yttrande en skrivelse från den 18 november 2025.

Emmyly Bönfors (C) antecknade som yttrande en skrivelse från den 24 november 2025.

Göteborg den 26 november 2025
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Yttrande

Centerpartiet

2025-11-24

Nr 14

Yttrande angående Motion av Emma Altenhammar (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Agneta Kjaerbeck (SD) om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor

Centerpartiet har genom Motion om att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningen (H2025, nr 115) i grundskolenämnden yrkat på att effekterna av skolenhetsutredningen ska utredas. Det innefattar att analysera hur organisationen kan utvecklas för att stärka kvalitet, trygghet och likvärdighet inom flera områden i stadens skolor. Inom ramen för denna utvärdering kommer frågan om rektorers och biträdande rektorers roller, ansvar och förutsättningar att utredas och behandlas på ett samlat och genomgripande sätt.

Att initiera en separat utredning som fokuserar på delar av en helhet vore ineffektivt. Vi bör fokusera på att genomföra den bredare utvärdering som redan är föreslagen och som kommer att ge oss ett helhetsgrepp även om skolans ledningsorganisation.

Därför yrkar vi avslag på motionen från Sverigedemokraterna.

Yttrande

L,M,D,KD

2025-11-18

Ärende 14

Yttrande angående – Yttrande över motion om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor

Yttrandet

Det finns ett behov av att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningens principer. Ett sådant ärende i form av en motion är på väg upp till fullmäktige. Som en del av en sådan utvärdering bör även skolledningens omfattning och organisation finnas med. Det kan vara en allt för omfattande förändring att gå tillbaka till en modell där varje skolenhet hade en rektor. Samtidigt ser vi att den modell som används idag leder till problem vad gäller styrning, legitimitet och förankring av beslut

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-10-27

Ärendenummer SLK-2025-00659

Handläggare

Joacim Englund

Telefon: 031-368 02 11

E-post: joacim.englund@stadshuset.goteborg.se

Motion av Emma Altenhammar (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Agneta Kjaerbeck (SD) om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor

Motionen

Emma Altenhammar (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Agneta Kjaerbeck (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar ge kommunstyrelsen, tillsammans med grundskolenämnden och utbildningsnämnden, i uppdrag att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor.

I motionen beskrivs att Göteborgs Stads skolor är organiserade i större skolområden med en huvudrektor som har ansvar för flera skolenheter medan det ofta är biträdande rektorer som leder den dagliga verksamheten på skolan. Motionärerna menar att biträdande rektorer förväntas agera som skolledare men att de saknar det fulla mandat och ansvar som rektorsrollen innebär. Denna struktur skapar enligt motionärerna otydlighet för både personal och vårdnadshavare om vem som faktiskt leder skolan, vilket i sin tur kan påverka både arbetsmiljön och skolans utveckling.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till grundskolenämnden. Stadsledningskontoret har valt att inte remittera motionen till utbildningsnämnden då utbildningsförvaltningens organisation redan bygger på att varje skolenhet leds av en egen ansvarig rektor. Grundskolenämndens beslut redovisas i nedanstående tabell. Grundskolenämndens yttrande finns i sin helhet som bilaga till detta tjänsteutlåtande.

Remissinstans	Beslut
Grundskolenämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande SD Yttrande L, M, D och KD

Remissinstansens överväganden

Grundskolenämnden framför att det skett ett systematiskt arbete med att stärka skolledares förutsättningar sedan den nya skolenhetsorganisationen infördes 2021. Uppföljningar visar på flera positiva effekter som exempelvis ökad personalstabilitet bland rektorer och biträdande rektorer samt stigande resultat för hållbart medarbetarengagemang. Nämnden konstaterar dock att det finns kvarvarande utmaningar som exempelvis att skolledare upplever en hög arbetsbelastning.

Rektorerens förutsättningar granskades av stadsrevisionen 2024. Utifrån stadsrevisionens rekommendationer har nämnden tagit fram ett åtgärds paket som är under implementering. Åtgärderna syftar till att tydliggöra rollerna för rektorer och biträdande rektorer. Intentionen är att säkerställa tydlighet gällande mandat och tillgänglighet för elever, personal och vårdnadshavare. Nämnden ser att behovet av att av vidta åtgärder för att möta den upplevda arbetsbelastningen till stor del sammanfaller med de åtgärder som ska genomföras utifrån stadsrevisionens granskning.

Grundskolenämnden ser att en organisation där varje rektor är ensam ledare för en skolenhet skulle riskera att återinföra den ensamhet och den administrativa börda som tidigare identifierats i skolenhetsutredningen, vilken legat till grund för nuvarande organisation.

Grundskolenämnden konstaterar att flera stora reformer kommer att genomföras inom skolområdet mellan 2027 och 2029. Nämndens bedömning är att rektorerna kommer att ha en avgörande roll för att reformerna ska bli verklighet på skolenheterna. Nämnden ser därför att det i nuläget är riskabelt att utreda en omorganisation som kan få påverkan på befintlig verksamhet. Vidare lyfter nämnden att regeringen har tillsatt en särskild utredare som i januari 2026 kommer att presentera förslag för att förbättra rektorernas förutsättningar och nämnden ser att dessa förslag kommer skapa möjlighet att agera utifrån en samlad nationell bild.

Med anledning av de positiva effekterna av genomförda insatser och de stora statliga reformer som väntar anser grundskolenämnden att motionen ska avstyrkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Grundskolenämnden bedömer att en utredning inte skulle medföra några betydande kostnadsökningar. Däremot ser nämnden att en viss undanträngningseffekt av andra utredningar skulle kunna ske vilket skulle kunna leda till att andra prioriterade utredningar behöver skjutas upp eller genomföras med försening.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på förslaget utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Grundskolenämnden framhåller att den nya skolenhetsorganisation som infördes 2021 syftar till att ge rektorer bättre förutsättningar att fokusera på den pedagogiska utvecklingen. Nämnden ser även positiva effekter som att fler skolledare och lärare väljer att stanna kvar och att de skattar sin arbetsmiljö och sina förutsättningar högre jämfört med tidigare.

Nämndens förhoppning är att utvecklingen på sikt kan leda till positiva kunskapsresultat för eleverna. Kontinuitet är en viktig faktor för att säkerställa en positiv skolutveckling och nämndens bedömning är att en utredning om en omorganisation skulle riskera att bryta den positiva trend som nu syns.

Stadsledningskontorets kommentar

Stadsledningskontoret anser att ett eventuellt beslut om utredningsuppdrag i enlighet med motionens riktning enbart bör riktas till grundskolenämnden. Detta då utbildningsförvaltningens organisation redan motsvarar den organisation som motionärerna föreslår ska utredas.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor som utgör beslutsunderlag

1. Motionen
2. Grundskolenämndens handlingar 2025-10-21 § 148

Handling 2025 nr 132

Motion av Emma Altenhammar (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Agneta Kjaerbeck (SD) om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor

Göteborgs Stads skolor är idag organiserade i större skolområden, där en huvudrektor ansvarar för flera skolenheter. Den dagliga verksamheten på varje skola leds ofta av en biträdande rektor, som förväntas agera som skolledare men utan det fulla mandat och ansvar som rektorsrollen innebär. Det innebär att den som varje dag möter elever och personal inte har möjlighet att fullt ut fatta de avgörande besluten – trots att det är där, mitt i vardagen, som ledarskapet verkligen behövs. Denna struktur skapar otydlighet för både personal och vårdnadshavare kring vem som faktiskt leder skolan, vilket kan påverka både arbetsmiljön och skolans utveckling.

Biträdande rektorer förväntas ofta fatta självständiga beslut, hantera krissituationer och leda det pedagogiska arbetet, men saknar samtidigt befogenheter att fatta avgörande strategiska beslut. Det är en orimlig sits, att bära ett tungt ansvar utan att ha makten att förändra. Det innebär att många skolor i praktiken leds av personer som inte ges rätt verktyg att agera fullt ut som ledare. När en konflikt uppstår, när en elev behöver extra stöd, eller när personalen slår larm, då räcker det inte med att vänta på beslut från en rektor som leder fyra andra skolor samtidigt.

Föräldrar vet inte alltid vem som ansvarar för verksamheten, och det långsiktiga utvecklingsarbetet kan försvåras av att beslutsvägarna går via en frånvarande huvudrektor med ansvar för flera skolor. Det skapar en känsla av distans, som om ingen riktigt har ansvar. I en tid då många föräldrar redan känner oro över skolans framtid, behöver vi närvarande och engagerade rektorer som står för stabilitet och riktning

Mot denna bakgrund finns anledning för Göteborgs stad att utreda en möjlig omorganisation där varje skolenhet leds av en ansvarig rektor som har sitt huvudsakliga uppdrag på plats i verksamheten, i stället för att flera skolor samordnas under en gemensam huvudrektor.

Det är inte bara en organisatorisk förändring. Det är ett löfte om att varje elev, varje lärare och varje vårdnadshavare har en tydlig ledare att vända sig till. En rektor som ser dem, hör dem och tar ansvar på plats - varje dag.

För att underlätta övergången från biträdande rektor till rektor kan Göteborgs Stad överväga att erbjuda biträdande rektorer möjlighet att genomgå Rektorsprogrammet (för de som inte redan genomgått detta) och därmed formellt kvalificera sig för rektorsrollen.

Regeringen har nyligen tillsatt en utredning syfte att se över rektorsförsörjningen och analysera vilka behörighetskrav som ska gälla framöver, vilket tyder på att staten är öppen för att förenkla vägen in i yrket och därmed bredda rekryteringsbasen. Samtidigt visar Skolverkets bedömningar att hög rektorsomsättning och för stort ansvar per rektor försämrar skolors möjlighet till långsiktig pedagogisk utveckling, särskilt i utsatta områden. Det är ofta i just de skolorna som behovet av starkt, närvarande ledarskap är allra störst. Dels för barn som behöver trygghet, dels för lärare som kämpar i tuffa miljöer.

Genom att fördela ansvaret tydligare, minska arbetsbördan och stärka rektorsnärvaron på varje skola, kan en sådan reform i längden bidra till bättre arbetsmiljö - utan att nödvändigtvis kräva stora nya resurser. Det handlar om att ge våra skolor rätt förutsättningar att lyckas och samtidigt visa att vi menar allvar med att sätta skolan, eleverna och framtiden främst.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Kommunstyrelsen, tillsammans med grundskolenämnden och utbildningsnämnden, får i uppdrag att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor.

Emma Altenhammar (SD)

Jörgen Fogelklou (SD)

Agneta Kjaerbeck (SD)

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2025-10-21

§ 148 Ärendenummer GSF-2025-02433

Yttrande över motion om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor

Beslut

1. Grundskolenämnden avstyrker motionen om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-06-11, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Emma Altenhammar (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Agneta Kjaerbeck (SD) om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor som grundskolenämnden ska yttra sig över. Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 22 oktober 2025.

Handlingar

1. Grundskoleförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-06-11
2. Bilaga, Motion av Emma Altenhammar (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Agneta Kjaerbeck (SD) om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor
3. Yttrande från L, M, D och KD, daterat 2025-10-17

Yrkanden

Veronica Oxklint (SD) yrkar att grundskolenämnden ska tillstyrka motionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot yrkandet från Veronica Oxklint (SD) och finner att nämnden bifallit förvaltningens förslag.

Protokollsutdrag skickas till

Stadsledningskontoret

Yttrande

L, M, D, KD

251017

Ärende 11

Yttrande angående – Yttrande över motion om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en ansvarig rektor

Yttrande

Det finns ett behov av att utvärdera implementeringen av skolenhetsutredningens principer. Ett sådant ärende i form av en motion finns på dagens dagordning. Som en del av en sådan utvärdering bör även skolledningens omfattning och organisation finnas med. Det kan vara en allt för omfattande förändring att gå tillbaka till en modell där varje skolenhet hade en rektor. Samtidigt ser vi att den modell som används idag leder till problem vad gäller styrning, legitimitet och förankring av beslut.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-06-11

Ärendenummer GSF-2025-02433

Handläggare

Amanda Andersson

E-post amanda.2.andersson@grundskola.goteborg.se

Yttrande över motion om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden avstyrker motionen om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-06-11, som sitt yttrande till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Emma Altenhammar (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Agneta Kjaerbeck (SD) om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor.

Uppföljningar av den nuvarande skolenhetsorganisationen har visat positiva effekter, som ökad rektorsstabilitet och högre medarbetarengagemang. Dessutom väntas stora nationella skolreformer mellan 2027 och 2029 som rektorerna kommer att ha en avgörande roll i att genomföra. Med anledning av dessa kommande reformer, samt i avvaktan på regeringens nationella utredning om rektorers förutsättningar som presenteras i januari 2026, bedöms det som riskabelt att inleda en ny utredning om omorganisation. Grundskoleförvaltningen anser att motionen bör avstyrkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen bedömer att en utredning inte skulle medföra några betydande kostnadsökningar samt att eventuella kostnader som kan uppstå bedöms vara relativt låga och kan hanteras inom ramen för förvaltningens budget. Däremot skulle en viss undanträngningseffekt av andra utredningar kunna ske, då förvaltningens resurser och kapacitet kan behöva omfördelas för att genomföra utredningen. Det kan leda till att andra prioriterade utredningar kan behöva skjutas upp eller genomföras med försening.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte gjort några särskilda observationer eller bedömningar utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Barnkonvention är sedan den 1 januari 2020 svensk lag. I barnkonventionen finns bland annat bestämmelser om att alla barn är lika mycket värda och ingen får diskrimineras (artikel 2), att barns bästa ska alltid beaktas i första hand vid beslut som rör barn (artikel 3), att barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet (artikel 12) samt att barn har rätt till utbildning och att skolan ska hjälpa barnet att utvecklas (artiklarna 28 och 29).

Bedömning av barnets bästa

I en rapport från Skolverket (2024:1) framhålls ett tydligt samband mellan kontinuitet i rektors ledarskap och utbildningens kvalitet. Rapporten visar att täta rektorsbyten försvårar lärarnas möjligheter att utveckla undervisning av hög kvalitet vilket leder till sämre förutsättningar för eleverna och kan resultera i sämre kunskapsresultat. Dessutom hindrar det skapandet av långsiktiga och förtroendefulla relationer mellan skolan, eleverna och deras vårdnadshavare. Enligt rapporten tar det mellan fem och sju år för ett kontinuerligt ledarskap att förbättra en skola med bristande kvalitet och täta byten riskerar att hindra skolutvecklingen.

De förändringar av skolenhetsorganisationen som genomförts, enligt de grundläggande principerna för en ny skolenhetsorganisation, har syftat till att ge rektorer bättre förutsättningar att fokusera på den pedagogiska utvecklingen. Lärarna är centrala för elevernas lärande, och rektors uppgift är att möjliggöra det arbetet. Förvaltningen ser positiva effekter av den skolenhetsorganisationen. Fler skolledare och lärare väljer att stanna kvar och skattar sin arbetsmiljö och sina förutsättningar högre jämfört med tidigare. Förhoppningen är att utvecklingen på sikt kan leda till positiva kunskapsresultat för eleverna. Kontinuitet är viktig faktor för att säkerställa en positiv skolutveckling och förvaltningens bedömning är att en utredning om en omorganisation skulle riskera att bryta den positiva trend som nu syns.

Samverkan

Information på förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 14 oktober 2025.

Bilagor

1. Motion av Emma Altenhammar (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Agneta Kjaerbeck (SD) om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Emma Altenhammar (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Agneta Kjaerbeck (SD) om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor som grundskolenämnden ska yttra sig över.

Remissvaret ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 22 oktober 2025.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en motion av Emma Altenhammar (SD), Jörgen Fogelklou (SD) och Agneta Kjaerbeck (SD) om att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor.

I motionen beskrivs att Göteborgs Stads skolor är organiserade i större skolområden som leds av en huvudrektor som har ansvar för flera skolenheter medan det ofta är en biträdande rektor som sköter den dagliga driften och som förväntas agera som skolledare men som saknar mandat och ansvar som rektorsrollen innebär. Det leder till oklarhet om ledarskapet som påverkar arbetsmiljön och skolans utveckling. Motionärerna skriver att det inte enbart handlar om en organisatorisk förändring utan att det handlar om att om att varje elev, varje lärare och varje vårdnadshavare har en tydlig ledare att vända sig till. En rektor som ser dem, hör dem och tar ansvar på plats varje dag.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att kommunstyrelsen, tillsammans med grundskolenämnden och utbildningsnämnden, får i uppdrag att utreda en omorganisation där varje skolenhet inom grundskolan och gymnasieskolan leds av en egen ansvarig rektor.

Förutsättningar för skolledare i den nya skolenhetsorganisationen

Den 31 mars 2020 fastställdes skolenhetsutredningens slutrapport som inkluderade riktlinjer för en ny skolenhetsorganisation. Utredningens principer syftar till att ge skolorna förbättrade organisatoriska förutsättningar för att nå ökad kvalitet i undervisningen, ökad likvärdighet och minskad skolsegregation, stärkt pedagogiskt ledarskap samt förbättrade skolresultat. I utredningen framgår betydelsen av rektorernas pedagogiska ledarskap för att utveckla undervisningen på skolan men många rektorer känner sig ensamma och har för mycket administrativa uppgifter som tar tid från det pedagogiska arbetet. Principen för lokal ledningsorganisation och administrativt stöd innebär att rektor leder arbetet för en eller flera skolenheter med större förutsättningar att skapa mer robusta skolledningsteam/skoladministration runt sig där biträdande rektorer, skolintendent, skoladministratör, enhetschef och servicechef utgör tillgängliga befattningar i ett sådant team. De grundläggande principerna för en ny skolenhetsorganisation har införts stegvis från höstterminen år 2021.

Under 2023 presenterades en uppföljning och nulägesanalys av grundskoleförvaltningens förändrade skolenhetsorganisation. Uppföljningen visade att organiseringen med större och färre skolenheter och med skolområden hade genomförts. Eftersom uppföljningen genomfördes relativt kort inpå skolenhetsförändringen kunde inga större effekter ses, men förväntan var att förändringen på sikt skulle leda till bättre förutsättningar för skolledare att arbeta tillsammans mot utbildningens mål. Rektorer i större skolområden eller skolenheter hade tagit steg mot ett mer strategiskt ledarskap. Samtidigt noterades att biträdande rektorer har stor påverkan på lärares och elevers förutsättningar, men att det på

flera håll saknades tillräckliga förutsättningar för att utveckla och leda mot ökad kvalitet och resultat tillsammans med huvudmannen och andra skolledare. Analysen visade också att antalet medarbetare per chef hade minskat markant genom en ökning av antalet chefer, men att det fortfarande fanns chefer med allt för många medarbetare. På de skolor där den nya skolenhetsorganisationen hade fått genomslag i elevvolymerna och årskurser, verkar intentionerna med organisationen ha förverkligats i högre grad. Där leder och lär skolledare tillsammans och stödjande funktioner och elevhälsa kan arbeta närmare den pedagogiska personalen. Dessutom har skolans biträdande rektorer goda förutsättningar att arbeta effektivt tillsammans utifrån egna erfarenheter, kompetenser och behov.

Förvaltningen har kontinuerligt följt skolledarnas förutsättningar genom delårsrapporterna. Uppföljningarna visar att omsättningen bland rektorer har varit mycket låg efter omorganisationen. Bland biträdande rektorer har omsättningen däremot varit relativt hög, men har minskat kontinuerligt. Enligt chefsenkäten är de biträdande rektorerna också alltmer nöjda med sina förutsättningar och med sin chefs ledarskap, och ligger därmed i topp bland stadens chefer. Förvaltningen bedömer att etablering och utveckling av skolledningsteam har bidragit positivt till verksamheten. Det har understötts av hög rektorsstabilitet och erfarna rektorer som lett teamen utifrån ett tydligt uppdrag att vara en strategisk och närvarande chef för sina medarbetare. En kvarvarande utmaning är den höga arbetsbelastning som skolledare upplever, vilken ligger betydligt över snittet för stadens chefer. Dialog har påbörjats inom samverkansorganisationen och till stor del sammanfaller behovet av att vidta åtgärder för att möta den upplevda arbetsbelastningen med de åtgärder som ska genomföras utifrån revisionens granskning av rektorers förutsättningar.

Under verksamhetsåret 2024 granskade stadsrevisionen rektorernas förutsättningar. Granskningen visade att det finns utmaningar i arbetet med att säkerställa att rektorerna ges goda förutsättningar för att kunna ta det ansvar som pekas ut i både nationella och kommunala styrdokument. Stadsrevisionens rekommendation var att förtydliga rektorernas och de biträdande rektorernas olika roller. Stadsrevisionen och de biträdande rektorerna själva har lyft att det finns otydligheter i rollfördelning mellan rektor och biträdande rektor. Ett åtgärds paket är under implementering utifrån revisionens granskning och rekommendation.

Skolverket rapport om rektorsomsättning (2024:1)

Rapporten visar att tre av tio grundskolor har hög rektorsomsättning, vilket innebär att de har haft tre rektorer eller fler de senaste fem läsåren. Det riskerar att leda till negativa konsekvenser för elevers utveckling och lärande. Statistiken visar att problemet är utbrett och inte tydligt kan förklaras av faktorer som huvudman eller geografiskt läge. Skolor med hög rektorsomsättning ligger oftast i en större stad, i ett område med goda socioekonomiska förutsättningar och har en kommunal huvudman, vilket speglar den generella fördelningen av grundskolor i Sverige. Hög rektorsomsättning tycks vara en större utmaning för kommunala grundskolor jämfört med fristående grundskolor samt att det finns skillnader mellan stad och landsbygd där landsbygdsskolor tycks ha större utmaningar med hög rektorsomsättning. Rektorsomsättningen är högre i socioekonomiskt blandade områden och i områden med goda socioekonomiska förutsättningar jämfört med skolor i områden med socioekonomiska utmaningar. Skolverket rekommenderar bland annat att huvudmannen behöver göra en analys av orsaker och vidta åtgärder i de fall rektorsomsättning är hög, att huvudmän och rektorer kartlägger rektorers arbetsuppgifter

och vid behov ser över möjligheterna att delegera arbetsuppgifter till annan personal eller att anställa avlastande personal, exempelvis administrativ chef samt att huvudmän och rektorer analyserar vilka arbetsuppgifter som kan föras över från rektor till huvudman, till exempel uppgifter kopplat till fastighetsförvaltning, stöd i personalfrågor, ekonomi och juridik.

Uppdrag att utreda bättre förutsättningar för rektorerna inom skolväsendet (Dir. 2024:4)

I maj 2024 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag för att förbättra rektorernas förutsättningar att genomföra sitt uppdrag. Syftet är att stärka rektorernas pedagogiska ledarskap och minska omsättningen av rektorer. På så sätt kan det skapas bättre möjligheter för långsiktig kvalitet och hållbara strukturer för utvecklingen av den utbildning som ges till barn och elever i alla förskolor och skolor inom skolväsendet. Regeringen har förlängt utredningstiden till den 14 januari 2026. Utredaren ska bland annat föreslå hur rektorers förutsättningar för sitt uppdrag kan förbättras, till exempel när det gäller rektorsområdenas storlek och hur omsättningen av rektorer kan minska, föreslå åtgärder för att minska rektorers administrativa börda och andra uppgifter som tar tid från det pedagogiska ledarskapet, analysera och vid behov föreslå vilka särskilda behörighetskrav som ska ställas på den som anställs som rektor, lämna förslag som syftar till att skickliga rektorer ska söka sig till och stanna kvar längre på förskolor och skolor med stora utmaningar samt lämna nödvändiga författningsförslag.

Förvaltningens bedömning

Rektors pedagogiska ledarskap är centralt för skolornas utveckling och kontinuitet är viktig faktor för att säkerställa en positiv skolutveckling.

Förvaltningen har sedan införandet av den nya skolenhetsorganisationen arbetat systematiskt med att stärka skolledares förutsättningar. Uppföljningarna visar på flera positiva effekter som exempelvis ökad personalstabilitet bland rektorer och biträdande rektorer över tid och som ligger högre än vad Skolverkets rapport visar samt att resultaten från undersökningar om hållbart medarbetarengagemang (HME) är stigande, vilket indikerar att insatserna har gett effekt och att det nu finns bättre förutsättningar för samlad hållbarhet, arbetsmiljö och måloppfyllelse.

Trots positiva effekter finns kvarvarande utmaningar, exempelvis upplever skolledare fortfarande en hög arbetsbelastning och som ligger betydligt över snittet för stadens chefer. Förvaltningen arbetar med att hantera och vidta åtgärder utifrån stadsrevisionens rekommendation om att tydliggöra rollerna för rektorer och biträdande rektorer. I och med att stabiliteten bland skolledare ökar samt att förvaltningen arbetar med att tydliggöra de olika rollerna är intentionen att säkerställa tydlighet gällande mandat och tillgänglighet för elever, personal och vårdnadshavare.

Grundskoleförvaltningen bedömer att motionens intention som syftar till att säkerställa att *”varje elev, varje lärare och varje vårdnadshavare har en tydlig ledare att vända sig till”* är svår att förverkliga. En organisation där varje rektor är ensam ledare för en skolenhet skulle riskera att återinföra den ensamhet och administrativa börda som tidigare identifierats i skolenhetsutredningen. Skolenheterna varierar i storlek och komplexitet vilket skulle kunna leda till förstärkta skillnaderna i de organisatoriska förutsättningarna.

Under 2025 har grundskoleförvaltningen yttrat sig över ett stort antal betänkanden inom skolområdet. Enligt förslagen ska flera stora reformer genomföras mellan 2027 och 2029. Förvaltningen bedömer att rektorerna kommer att ha en avgörande roll för att reformerna ska bli verklighet på skolenheterna. Mot denna bakgrund ses det som riskabelt att också utreda en omorganisation som kan få påverkan på befintlig verksamhet.

Regeringens särskilda utredare kommer att presentera förslag för att förbättra rektorernas förutsättningar i januari 2026. Utredningen syftar till att stärka rektorernas pedagogiska ledarskap och minska rektorsomsättningen. Förvaltningen anser att utredningens resultat kommer skapa möjlighet att agera utifrån en samlad nationell bild.

Med anledning av de positiva effekterna av genomförda insatser och de stora statliga reformer som väntar anser grundskoleförvaltningen att motionen ska avstyrkas.

Protokollsutdrag skickas till

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se (diarienummer SLK-2025-00659)

Maria Andersson

Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg

Avdelningschef